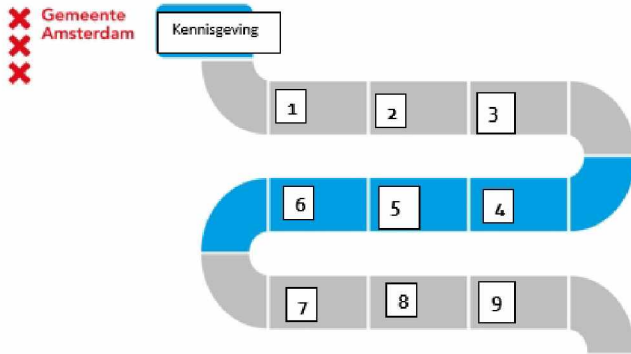

Vorbereiding visualisatie werkproces artikel 5 sub b.

V8, 5.1.2,e met input van 5.1.2,e en 5.1.2,e
29 maart 2023

Kennisgeving:

Ouders doen een kennisgeving van beroep op vrijstelling artikel 5 sub b door middel van een kennisgevingsformulier. Dit kennisgevingsformulier kunnen ze downloaden op de website: <https://www.amsterdam.nl/onderwijs-jeugd/leerplicht/extra-verlof-uitzonderingen-vrijstelling/> en sturen naar het antwoordnummer van Leerplicht Amsterdam.

Op de website staat informatie hoe ouders/verzorgers een kennisgeving van beroep op vrijstelling op grond van artikel 5 sub b. kunnen doen.

In de werkinstructie van de ondersteuners wordt opgenomen naar welke gespecialiseerde 5 sub b. lpa, van het stadsdeel waar de jongere woont, deze kennisgeving moet worden doorgestuurd.

- Alle kennisgevingen komen binnen bij het team ondersteuning lpa-teams en moeten doorgezet worden naar de gespecialiseerde 5 sub b. lpa van het stadsdeel waar de jongere woont.

Commented [5.1.2,e]: Post naar antwoordnummer wordt bij ontvangst in de postkamer gescand en doorgestuurd. Navragen naar wie?????

[Navragen bij de visualisatie hoe we de handeling, die aan de onderzoeksfase vooraf gaat, namelijk dat de lpa een brief aan de ouders stuurt dat de kennisgeving is ontvangen. Plus hierin termijn opnemen binnen hoeveel dagen deze brief, de ontvangstbevestigingsbrief, verstuurt moet worden.](#)

Onderzoeksfase

Vanaf het moment dat de kennisgeving in de mailbox van de gespecialiseerde lpa binnenkomt moet de lpa rekening houden met het termijn waarbinnen de ouders geïnformeerd worden dat de kennisgeving is ontvangen.

Stap 1:

Aanmaken vrijstellingsbehandeling in ERISA.

De datum invullen waarop de ouders/verzorgers de kennisgeving hebben ingediend, datum ontvangst postkamer of datum die ouders hebben ingevuld?

Dit is de datum waarop het redelijke termijn van 8 weken, waarbinnen kennisgeving afgehandeld moet zijn gaat lopen.

Commented [5.1.2,e]: 5.1.2,e geeft aan dat hierover eerder discussies zijn geweest. Daarin is afgesproken dat de datum die op de kennisgeving staat aangenomen moet worden. Deze vraag is door 5.1.2,e gesteld aan het OM.

Stap 2:

Commented [5.1.2,e]: 8 weken is AWB, informatie 5.1.2,e 5.1.2,e heeft aan het OM gevraagd wat de termijn is binnen Amsterdam.

Controle ingediende documenten:

- **Kennisgeving volledig ingevuld:**
  - Naam
  - Geboortedatum
  - Geslacht
  - BSN-nummer
  - Adres, woonplaats, postcode
  - Informatie of er eerder een beroep op vrijstelling gedaan is voor dit kind.
  - Op welke grond wordt het beroep op vrijstelling gedaan.
  - Hebben beide ouders/wettelijke vertegenwoordigers het document ondertekend.¹
  - Hebben beide ouders/wettelijke vertegenwoordigers gezag.
  - Zijn de ouders/wettelijke vertegenwoordigers de verzorger
  - Is de verklaring aangevinkt dat de jongere in het jaar voorafgaande aan de dagtekening van deze verklaring, niet geplaatst is geweest op een school/onderwijsinstelling die behoort tot een richting waartegen bedenkingen worden geuit.

Bijlage opgenomen:

Ingevulde bijlage met gegevens scholen/instellingen binnen redelijke afstand van de woning waartegen overwegende bedenkingen bestaan: Waarbij voor iedere school/instelling aangegeven is welke bedenkingen er zijn tegen de richting van deze school/instelling.

Commented [5.1.2.e]: De vraag is door 5.1.2.e aan het OM gesteld wat de afstand is voor Amsterdam zodat we die kunnen opnemen.

Controle op termijn:

- Bij een eerste kennisgeving: Is de kennisgeving ingediend ten minste 1 maand voordat de jongere leerplichtig wordt.
- Bij herhaalde kennisgeving: is de kennisgeving ingediend voor 1 juli van het volgende schooljaar.

Controle alle informatie aanwezig:

- Als alle informatie compleet is neemt de lpa de melding in behandeling.
Als niet alle informatie aanwezig is neemt de lpa contact op met de ouders/verzorgers om aan te geven welke informatie ontbreekt en binnen welk termijn deze informatie aangeleverd moet worden. → **Concept ambtsinstructie: 9.** Indien de kennisgeving niet aan de eisen van de wet voldoet, geeft de leerplichtambtenaar de ouders een redelijke termijn, die doorgaans niet langer is dan 20 werkdagen om de jongere alsnog in te schrijven op een school of instelling.
- **Wij stellen voor 10 werkdagen, afstemmen met AV proces.** ←
  - Als ouders ontbrekende informatie binnen het gestelde termijn aanleveren wordt de kennisgeving verder in behandeling genomen.
  - Als ouders de ontbrekende informatie niet binnen het gestelde termijn aanleveren wordt de kennisgeving van beroep op vrijstelling afgewezen (zie **stap...**)

Commented [5.1.2.e]: 5.1.2.e neemt deze vraag mee in de lijst met vragen aan 5.1.2.e

Commented [5.1.2.e]: Opnemen uitsteltermijn voor het aanleveren van aanvullende informatie in het proces.(zie ambtsinstructie)

Als alle informatie aanwezig is stuurt de lpa een ontvangstbevestiging naar de ouders dat de kennisgeving van beroep op vrijstelling is ontvangen en in behandeling wordt genomen.

Stap 3:

ERISA

Informatie verzamelen bij nieuwe en herhaalde kennisgeving:

- Staat er al iets in ERISA over dit kind/gezin.
- Onderwijsverleden kind, heeft het kind ooit ingeschreven gestaan op een school en onderwijs gevolgd of staat het nu ingeschreven op een school.

¹ Als een ouder de aanvraag doet en de andere ouder is tegen/heeft niet getekend en beiden hebben ouderlijk gezag dan moet de aanvraag in behandeling worden genomen.

- Zijn er nog meer kinderen in het gezin die leerplichtig zijn, ingeschreven staan of hebben gestaan op een school en onderwijs volgen of hebben gevolgd.
- Controleren van de gegevens, naam, adres, geboortedatum, bsn-nummer, gezin gegevens, behandelingen, documenten, historie adressen.
- Zijn er andere/eerdere kennisgevingen voor vrijstellingen aangevraagd door de ouders (kan ook artikel 5 sub a of c of artikel 15 zijn geweest)

Handelingsfase

Stap 4:

Uitnodigen of oproep voor gesprek:

Lpa nodigt per brief beide ouders/verzorgers voor een gesprek en geeft in de uitnodiging aan welke documenten de ouders moeten overleggen: identiteitsbewijs en formulier met bezwaren tegen de richting van de scholen. In de brief vragen we de ouders om als zij een onderwijsplan hebben deze mee te nemen. In de brief opnemen, mocht u thuisonderwijs geven dan kunt u bij deze stichting, <https://www.stichtingkeurmerkthuisonderwijs.nl/index.php>, een certificaat aanvragen wat u kunt overhandigen in het gesprek met de leerplichtambtenaar.

Oproep verhoor, deze nog verder uitwerken.

Stap 5:

Gesprek:

- Gesprek met ouders/verzorgers waarin wordt getoetst of er terecht een beroep op de vrijstelling 5 sub b wordt gedaan. Dit gesprek wordt altijd gehouden door 2 lpa's (1 lpa moet BOA zijn). In de gespreksleidraad (zie bijlage) (deze wordt in de slang toegevoegd als bijlage) staan hulpvragen die gebruikt kunnen worden voor het verkrijgen van onderstaande gewenste informatie. De leerplichtambtenaar maakt een verslag van dit gesprek waarin alle relevante informatie voor de kennisgeving is opgenomen. Dit verslag wordt opgeslagen in ERISA.
→Vraag: moet dit verslag voorgelegd worden aan de ouders????←

5.1. Toetsing van de vrijstelling. (tot hier bijgewerkt 22 maart)

Bij een eerste kennisgeving van beroep op vrijstelling:

Aan de ouders wordt gevraagd om mondeling hun richtingbezwaren aan te geven en er wordt van hen verwacht dat zij met scholen in de woonomgeving in gesprek zijn geweest ter onderzoek. Ouders wordt gevraagd om aan te tonen;

- dat de opvatting die zij aanhangen als een richting in de zin van de wet moet worden aangemerkt;
- dat de richting die zij aanhangen belet dat hun kinderen een school binnen een redelijke afstand bezoeken en waarom bijvoorbeeld niet buiten schooltijd aandacht aan de eigen richting kan worden besteed;
- dat hun overwegende bedenkingen niet de vorm van het onderwijs betreft.
- dat ze in gesprek zijn geweest met een aantal scholen binnen redelijke afstand om te onderzoeken of deze scholen passend onderwijs kunnen bieden aan hun kind.

Bij herhaalde kennisgeving van beroep op vrijstelling:

Aan ouders wordt gevraagd om aan te tonen;

- dat er geen onderwijsinstellingen binnen een redelijke afstand bijgekomen zijn die aansluiten bij hun godsdienst en/of levensovertuiging.
- dat er geen wijzigingen in de wetgeving zijn die invloed kunnen hebben op hun beroep op vrijstelling.

Bij nieuwe en herhaalde kennisgeving van beroep op vrijstelling:

De LPA kan de ouders vragen om daadwerkelijk onderzoek te doen op scholen als zij dat nog niet of onvoldoende gedaan hebben. (Als het kind al leerplichtig is moet dit op zo kort mogelijke termijn gebeuren en wordt zonodig ondersteuning aangeboden om eventueel geschikte scholen te benaderen) →Hier iets opnemen in de route dat de volgende stap pas gezet kan worden als deze informatie er is. Plus termijn waarbinnen de ouders de informatie moeten inleveren. ←

Commented [5.1.2.e]: Overleg met 5.1.2.a over inhoud brief.

Commented [5.1.2.e]: Vraag 5.1.2.a hoe we omgaan met derden die door de ouders worden uitgenodigd om bij het gesprek aanwezig te zijn.
5.1.2.e gaat deze vraag, wat de rol is van derden in het gesprek is, voorleggen aan het OM.

Commented [5.1.2.e]:
5.1.2.e afstemmen met het OM of we vanuit het kader van transparantie dit verslag delen met de ouders.

Bij nieuwe en bij herhaalde kennisgeving van beroep op vrijstelling.

5.2. Borgen van het recht op onderwijs;

De ouders worden zeer nadrukkelijk gewezen op hun verantwoordelijkheid voor het realiseren van het recht op onderwijs en het voorzien in een goede ontwikkeling van hun kinderen. Ouders wordt gevraagd op welke wijze zij het onderwijs vormgeven en naar de aanwezigheid van een onderwijsplan. Ouders wordt ook gevraagd of zij voldoende (toe)zicht hebben op de onderwijsprestaties van hun kind. Aangegeven wordt dat dit gesprek met leerplicht jaarlijks zal worden herhaald. → Ouders kunnen via de Stichting Keurmerk Thuisonderwijs (link opnemen) informatie over thuisonderwijs/certificaat thuisonderwijs aanvragen???. Nog naar kijken hoe we dit opnemen. ← Als een certificaat aanwezig is deze kopiëren en uploaden in ERISA.

De leerplichtambtenaar neemt aan het einde van het gesprek nog géén beslissing. De LPA geeft bij de ouders aan dat zij na het gesprek alle informatie zal overwegen en overleggen met collega's of met de officier van justitie.

5.3. Als er aantoonbare zorgen zijn dan volgt er altijd een melding bij Veilig Thuis en melding Multisignaal. Daarnaast is gaat er altijd een signaal naar Multisignaal bij proces verbaal.

→ Onderzoeks/bespreekpunten, is dit juridisch mogelijk en/of gewenst? Hierover gaan we vragen stellen aan o.a. het OM. ←

- A. Als ouders niet komen opdagen voor het gesprek stuurt de lpa een aangetekende oproep voor verhoor, terug naar 4. Dit is nu een vraag. Kan dit? Want als ouders alle stukken hebben ingeleverd inclusief de lijst met scholen en verslag van gesprek met scholen dan hebben ze voldaan aan de wetgeving op dit punt en wat is dan de grondslag waarop wij ze zouden kunnen oproepen voor verhoor? Of als ouders alles hebben ingeleverd en wel aangeven per e-mail op vragen te willen antwoorden, wat doen we dan? 5.1.2.e gaat hem nog scherper stellen aan het OM, stel ouders geven alle informatie, willen per e-mail antwoord geven op alle vragen en/of online.....
- B. Bij een kennisgeving op vrijstelling 5 sub b doet de leerplichtambtenaar altijd een melding in Multisignaal. Op het moment dat ook andere zorgverleners in de verwijsindex een melding hebben gedaan kunnen de zorgsignalen met elkaar worden besproken.
- C. Daarnaast kunnen concrete zorgsignalen aanleiding zijn voor een zorgmelding bij de Raad voor de Kinderbescherming. Een herhaalde weigering om met de gemeente in gesprek te gaan over het beroep op vrijstelling is zo'n concreet signaal

Stap 6:

Routekeuze bepalen:

Binnen .. werkdagen na het gesprek neemt de lpa een beslissing. → Afstemmen met AV proces en input vragen aan werkgroep lpa specialisten. ←

Als er meer tijd nodig is de ouders hierover per brief informeren.

6.1. Vrijstelling 5 sub b toekennen.

Ouders krijgen een brief met de beschikking vrijstelling van inschrijving 5 sub b. De vrijstelling is voor 1 schooljaar en moet jaarlijks vóór 1 juli opnieuw worden aangevraagd. De (interpretatie) van de

wetgeving kan wijzigen en ook het aanbod van scholen kan veranderen. Jaarlijks zal de gemeente de ouders oproepen om met hen te bespreken hoe zij het recht op onderwijs voor hun kind vormgeven².
→ Iets meer tekst over wat standaard is via school wat nu dus niet zo gaat en dat we ze er daarom om willen wijzen dat. In de brief willen we ouders informeren over wat standaard via de school wordt geregeld en wat nu dus niet zo gaat. ← Daarom wordt in deze brief ook aangegeven dat ze hun kind kunnen aanmelden bij de jeugdarts voor een eerste onderzoek en voor de reguliere jeugdonderzoeken later. Het staat ouders vrij om dit wel of niet te doen.

6.2. Vrijstelling 5 sub b niet toekennen.

De lpa geeft bij de ouders aan dat hun beroep op vrijstelling niet aan de wettelijke eisen voldoet en derhalve niet in behandeling genomen wordt. In de brief wordt uitgelegd wat de reden is. De ouders wordt gevraagd om binnen 2 weken hun kind in te schrijven op een school.

Monitorfase

- 7.1. Als de vrijstelling 5 sub b niet is toegekend en de ouders hun kind niet binnen 2 weken inschrijven op een school stuurt de lpa een aangetekende oproep voor verhoor. → In de concept ambtsinstructie staat een termijn van 20 werkdagen. Overleggen wat gewenst is, ambtsinstructie is nog in concept. ←
- 7.2. Als ouders/verzorgers niet op gesprek komen en geen gehoor geven aan de oproep tot verhoor dan kan een deurbezoek door de leerplichtassistenten worden aangevraagd. → Overleg of deurbezoek vrijblijvend is of in dit geval standaard ingezet moet worden. ←
- Als het deurbezoek er aanleiding toe geeft kan het Adres In Onderzoek worden gesteld. Dat kan in de volgende situaties:
  - o Als er na 4 weken geen reactie is gekomen op de achtergelaten brief.
  - o Als adres geen woning is.
  - o Als er iemand anders woont die niet bekend is met de burger die wij zoeken.

→ Altijd nog een keer de route van oproepen etc. voordat je overgaat tot PV. Vraag 5.1,2,e de route is toch 1 x oproep gesprek en 2de x oproep verhoor. En daarna PV? Of doen we nog een brief voordat we een PV opmaken? ←

- 7.3. Als ouders/verzorgers niet op gesprek komen en geen gehoor geven aan de oproep tot verhoor dan wordt een PV opgemaakt. → Wat als ouders aangeven om niet op gesprek te komen maar wel mee te werken aan het onderzoek en antwoord te willen geven op onze vragen (via e-mail), mogen wij dan alsnog PV opmaken tegen de ouders? – Vraag voor het OM ←

→ Ergens opnemen dat als niets lukt mag de lpa in overleg met de manager de behandeling staken. ←

8. De ouders van de leerlingen die zijn vrijgesteld wegens 5 sub b krijgen jaarlijks voor 1 mei een brief. Zij worden daarin opgeroepen om te onderzoeken of er geen onderwijsinstellingen binnen een redelijke afstand bijgekomen zijn die aansluiten bij hun godsdienst en/of levensovertuiging. Er geen wijzigingen in de wetgeving zijn die invloed kunnen hebben op hun beroep op vrijstelling. Er wordt gevraagd om ruim op tijd een kennisgeving van beroep op vrijstelling te doen als dat nog steeds van toepassing is. Zij worden geïnformeerd dat ze worden uitgenodigd voor een gesprek, zie stap 4, om te kunnen beoordelen in hoeverre het recht op onderwijs van hun kind is geborgd. In de brief wordt opgenomen: mocht u thuis onderwijs geven dan kunt u bij de Stichting Thuisonderwijs, <https://www.stichtingkeurmerkthuisonderwijs.nl/index.php>, een certificaat aanvragen wat u kunt overhandigen in het gesprek met de leerplichtambtenaar.

→ Waar in het proces leggen we vast? ←

De link naar de ketenpartners, hyperlinks die de lpa altijd leiden naar de meest recente informatie rondom dit onderwerp (wetgeving, jurisprudentie, afspraken OM etc.)

Aanbevelingen voor de uitvoering.

→ Wat nemen we uit dit document mee? ←

- Behandel de aanvragen centraal:

.....

De wijze waarop aan vrijstellingsgrond 5 sub b toepassing is gegeven is veelvuldig aanleiding geweest voor rechterlijke toetsing en tot rechtsvormende uitspraken van de Hoge Raad. Dat komt niet alleen door de gevoeligheid van het onderwerp maar zeker ook door de onduidelijkheid van de gekozen formulering binnen de wet. De drie specialisten zullen dan ook nauw samenwerken met de amsterdams officier van justitie voor leerplicht. Zo is het mogelijk om zowel binnen Amsterdam als samen met collega's van andere steden en het OM de ontwikkelingen goed te blijven volgen en de aanpak te versterken. → Bij wie ligt het initiatief tot samenwerken en overleg. Moet dit opgenomen in het werkproces.? ←

Door het goed vastleggen van de werkwijze en gebruikte instrumenten en door jaarlijkse verslaglegging moet het werk altijd kunnen worden overgedragen aan andere medewerkers.

- Werkwijze standaardiseren en vastleggen:

Zoals gezegd is de wijze waarop aan vrijstellingsgrond 5 sub b toepassing is gegeven veelvuldig aanleiding geweest voor rechterlijke toetsing en tot rechtsvormende uitspraken van de Hoge Raad. Het is dus belangrijk om in overleg met het OM een werkwijze te ontwikkelen die toetsbaar is en aan de wettelijke eisen voldoet. Termijnen moeten worden vastgelegd en nageleefd.

→ Overleg met OM voor goedkeuring werkproces is dus gewenst? ←

- Zorg voor goede monitoring:

Door het gebruik van een rapportage uit de jeugdmonitor kunnen leerlingen die thuiszitten wegens vrijstelling 5 sub b gemonitord worden. Het is belangrijk om de groep in kaart te brengen en te weten op welke richtingsbezwaren de aanvragen worden gedaan en of het aantal vrijstellingen toe- of afneemt. Zo kunnen ouders actief benaderd worden als er nieuwe onderwijsmogelijkheden komen of als er nieuwe wetgeving van toepassing is. → Willen we in het proces opnemen dat lpa ouders actief benaderen als er nieuwe wetgeving van toepassing is? ←

Door de aanvragen 5 sub b te centraliseren is het ook mogelijk om zicht te krijgen op de beroepen op vrijstelling die níet door de leerplichtambtenaar zijn toegekend. Deze informatie is belangrijk omdat over deze aanvragen veelal het juridische traject loopt. Voor een goede samenwerking met het OM is het nodig om steeds in beeld te hebben op welke gronden er wel of geen vrijstelling is toegekend en over welke zaken er jurisprudentie is. → Wie gaat dit registreren en wie is verantwoordelijk voor de vastlegging van deze gegevens en het overleg hierover met OM? ←